

Številka: 306-93/2008- 267
Datum: 08.11.2010

Pri odgovoru se obvezno sklicujte na našo številko!

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, Kotnikova 28, Ljubljana (v nadaljevanju: Urad), je v senatu pod predsedstvom Janija Soršaka, direktorja Urada, ob sodelovanju Damjana Matičiča in Josipa Falaka kot članov senata, dne 8.11.2010, na nejavni seji, odločil, da se na podlagi tretjega odstavka 37. člena v povezavi z 9. členom Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Ur.l. RS, št. 36/08, 40/09; v nadaljevanju: ZPOMK-1) in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (Ur.l. C 115, z dne 9. maja 2008, v nadaljevanju: Pogodbe EU), prej 82. člena Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (Ur.l. RS, št. 7/04; v nadaljevanju: Pogodbe ES), v postopku ugotavljanja kršitve 9. člena ZPOMK-1 in 102. člena Pogodbe EU, ki ga je Urad po uradni dolžnosti uvedel zoper podjetje Gasilska oprema trgovsko podjetje, d.o.o., Koprška 94, Ljubljana (v nadaljevanju: Gasilska oprema d.o.o.). izda naslednjo:

ODLOČBO

- 1. Podjetje Gasilska oprema d.o.o., je zlorabilo prevladujoč položaj na trgu prodaje novih gasilnikov s tem, ko je vzdrževalcu gasilnikov SKIGA – servis kilerjev in gasilnih aparatov, Marko Paternoster s.p., Breg 40, Litija (v nadaljevanju: Marko Paternoster s.p.), odpovedalo tipsko pogodbo o vzdrževanju gasilnikov št. 0901/38, ker je slednji pridobil pooblastilo za vzdrževanje gasilnikov konkurenčnega podjetja in ker je podjetje Gasilska oprema d.o.o. serviserjem gasilnikov pogojevalo ohranitev sklenjene pogodbe o vzdrževanju gasilnikov znamke Pastor s tem, da je od serviserjev gasilnikov zahtevalo, da ne prodajajo gasilnikov konkurenčnih podjetij, niti ne sklenejo nove pogodbe o vzdrževanju gasilnikov drugih znamk.**
- 2. Izrek odločbe se objavi na spletni strani Urada.**
- 3. Vsaka stranka krije svoje stroške.**

O b r a z l o ž i t e v:

I. UVOD

1. Urad je dne 30.11.2009 uvedel postopek ugotavljanja kršitev določb 9. člena ZPOmK-1 in 102. člena Pogodbe EU (prej 82. člen Pogodbe ES) zoper podjetje Gasilska oprema d.o.o., ker je obstajala verjetnost, da je podjetje Gasilska oprema d.o.o. zlorabilo svoj domnevno prevladujoč položaj na trgu prodaje novih gasilnikov s tem, ko je serviserju gasilnikov Marku Paternosteru s.p. odpovedalo tipsko pogodbo o vzdrževanju gasilnikov, ker je slednji pridobil pooblastilo za vzdrževanje gasilnikov konkurenčnega podjetja ter, ker je podjetje Gasilska oprema d.o.o. pogojevalo ohranitev sklenjene pogodbe o vzdrževanju gasilnikov znamke Pastor s tem, da je od serviserjev gasilnikov zahtevalo, da ne prodajajo gasilnikov konkurenčnih podjetij, niti ne sklenejo nove pogodbe o vzdrževanju gasilnikov drugih znamk. Z navedenim ravnanjem naj bi podjetje Gasilska oprema d.o.o. omejilo konkurenco na trgu vzdrževanja gasilnikov in posledično omejilo tudi prodajo oziroma prihod na trg novi znamki gasilnikov Červinka.

II. STRANKA POSTOPKA

1. Postopek se vodi proti podjetju Gasilska oprema d.o.o., ki se ukvarja z dejavnostjo nespecializirane trgovine na debelo. Glavna dejavnost trgovine je prodaja gasilske opreme, opreme za civilno zaščito, ekologijo ter zaščitne opreme za varstvo pri delu. Lastniška struktura podjetja Gasilska oprema d.o.o. je naslednja: podjetje Gasilska oprema d.o.o. ima 69,8% lastni delež, hrvaško podjetje Pastor-Grupa d.d., Savska cesta 129, 1000 Zagreb, Hrvaška (v nadaljevanju: Pastor-Grupa d.d.) 26,3% delež in ostali delničarji, fizični lastniki z manjšimi deleži, skupaj 3,9% delež. Kot je razvidno iz lastniške strukture je podjetje Gasilska oprema d.o.o. del hrvaške poslovne skupine Pastor-Grupa d.d., ki je proizvajalec gasilnikov znamke Pastor. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. je preko poslovne skupine Pastor-Grupa d.d. in preko podjetja Varnost Pastor H&S d.o.o., Koprška ulica 94, 1000 Ljubljana, kapitalsko povezano tudi s podjetjem Varnost gasilski servis d.o.o., Koprška ulica 96, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: VGS d.o.o.) ki je bilo ustanovljeno leta 2006 in se na območju Republike Slovenije ukvarja z dejavnostjo servisiranja gasilnikov.

III. POSTOPEK

2. Marko Paternoster s.p. je dne 11.06.2008 na Urad posredoval prijavo prekrška zoper podjetje Gasilska oprema d.o.o. V prijavi prekrška je Marko Paternoster s.p. navedel, da je podjetje Gasilska oprema d.o.o. odpovedalo tipsko Pogodbo o vzdrževanju gasilnikov znamke Pastor št. 0901/38, ki jo je imelo sklenjeno s njim. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. se je pri odpovedi pogodbe sklicevalo na člen 7.1. omenjene pogodbe za katerega je Urad v odločbi št. 3073-9/99-45 z dne 4.7.2000 ugotovil, da je ničen.
3. Urad je nato v skladu z 12. členom ZPOmK-1, ki pravi, da Urad spremlja in analizira razmere na trgu, če so pomembne za razvijanje učinkovite konkurence, opravil analizo trga prodaje novih gasilnikov ter trga vzdrževanja gasilnikov.
4. Na podlagi podatkov iz prijave ter na podlagi analize trga prodaje novih gasilnikov in trga vzdrževanja gasilnikov, je Urad dne 30.11.2009, po uradni dolžnosti izdal sklep št. 306-93/2008-241, s katerim je v skladu s 23. in 24. členom ZPOmK-1 uvedel postopek ugotavljanja kršitev določb 9. člena ZPOmK-1 in 102. člena Pogodbe EU (prej 82. člena

Pogodbe ES). Podjetje Gasilska oprema d.o.o. naj bi zlorabilo svoj domnevno prevladujoči položaj na trgu prodaje novih gasilnikov s tem, ko je Marku Paternostru s.p. odpovedalo tipsko pogodbo za vzdrževanje gasilnikov znamke Pastor na podlagi z odločbo Urada ugotovljenega ničnega člena v pogodbi, po tem, ko je Marko Paternoster s.p. podpisal novo pogodbo o vzdrževanju gasilnikov Češke znamke Červinka. Z omenjenim dejanjem odpovedi pogodbe Marku Paternostru s.p. ter preko pisne komunikacije z vzdrževalci gasilnikov, s katero je podjetje Gasilska oprema d.o.o. vzdrževalce gasilnikov opozarjalo, da v primeru prodaje gasilnikov konkurenčnega podjetja slednjim lahko odpove pogodbo o vzdrževanju gasilnikov, naj bi podjetje Gasilska oprema, d.o.o. preko trga vzdrževanja gasilnikov omejevalo konkurenco na trgu prodaje novih gasilnikov ter posledično vstop novi znamki gasilnikov znamke Červinka na trg Republike Slovenije.

5. Dne 8.12.2009 je Urad na svoji spletni strani objavil izvleček sklepa o uvedbi postopka in obenem pozval vse osebe, da Uradu pošljejo podatke, ki bi bili lahko pomembni za odločitev.
6. Med postopkom je Urad naslovil na podjetje Gasilska oprema d.o.o., Marka Paternostra s.p., Upravo RS za zaščito in reševanje, Gasilsko zvezo Slovenije, proizvajalce in uradne zastopnike gasilnikov na območju RS ter na naslove pooblaščenih serviserjev gasilnikov v RS, zahteve za posredovanje podatkov glede tržnih deležev na trgu prodaje in servisiranja gasilnikov.
7. Dne 26.8.2009 je Urad naslovil zahtevo za posredovanje podatkov na 29 podjetij in društev pooblaščenih za servisiranje gasilnikov in prejel 26 odgovorov. Prav tako je Urad dne 5.10.2009 posredoval zahtevo za posredovanje podatkov na naslove 154 podjetij in društev, ki so na območju RS pooblaščenih za servisiranje gasilnikov in prejel 143 odgovorov. Urad je na podlagi odgovorov ugotovil, da ima podjetje Gasilska oprema d.o.o. 45% tržni delež in prevladujoči položaj na trgu prodaje novih gasilnikov ter da na trgu vzdrževanja gasilnikov s 68,8% tržnim deležem prevladujejo rabljeni gasilniki znamke Pastor.
8. Urad je v zvezi z zahtevami za posredovanje podatkov dne 8.10.2009 izdal sklep s katerim je podjetju Fipis, filtrirna industrija pletilnica in itpp, d.o.o., Opekarska 45, Ribnica (v nadaljevanju: Fipis d.o.o.), naložil posredovanje zahtevanih podatkov. Prav tako je Urad za naslednja podjetja: Skupina Viator & Vektor, družba za upravljanje podjetji, d.d., Dolenjska cesta 244, Ljubljana (v nadaljevanju: Viator & Vektor d.d.), Komplast, trgovina in storitve, d.o.o., Podsmreka 3, Dobrova (v nadaljevanju: Komplast d.o.o.), Cinkarna Metalurško kemična industrija Celje, d.o.o., Kidričeva ulica 26, Celje (v nadaljevanju: Cinkarna Celje d.o.o.), Sintal Celje, družbe za varovanje premoženja, d.d., Ipavčeva ulica 22, 3000 Celje (v nadaljevanju: Sintal Celje d.d.) ter Sintal Maribor, družba za varovanje oseb in premoženja, d.d., Perhavčeva ulica 14, Maribor (v nadaljevanju: Sintal Maribor d.d.), dne 27.10.2009 izdal sklepe, s katerimi je prej omenjenim podjetjem določil rok v katerem morajo Uradu posredovati zahtevane podatke. Urad je v zvezi z zahtevami za posredovanje podatkov prejel dne 8.10.2009 s strani Gasilske enote Nova Gorica, Sedejeva ulica 9, Nova Gorica ter dne 12.10.2009 s strani Gasilskega društva Murska Sobota, Cankarjeva ulica 75, Murska Sobota, pravočasni prošnji za podaljšanje roka za odgovor na zahtevo za posredovanje podatkov. Urad je dne 12.10.2009 izdal sklepa s katerima je prošnjama za podaljšanje roka ugodil.
9. V zvezi z zahtevo za posredovanje podatkov je Urad dne 8.9.2009 s strani Uprave RS za zaščito in reševanje ter dne 17.9.2009 s strani Gasilske zveze Slovenije prejel odgovor, da na Upravi za zaščito in reševanje ter na Gasilski zvezi Slovenije ne razpolagajo s podatki, ki jih je Urad zahteval z zahtevo za posredovanje podatkov št. 306-93/2008-7 z dne 26.08.2009.
10. Urad je dne 1.12.2009 na podlagi sklepa o preiskavi št. 306-93/2008-242 z dne 30.11.2009 opravil preiskavo na sedežu podjetja Gasilska oprema d.o.o. in pri tem pridobil relevantno

dokumentacijo, ki je navedena v Uradnem zaznamku o pridobljenih dokumentih med preiskavo¹.

11. Prav tako je Urad na podlagi prej omenjenega sklepa o preiskavi dne 2.12.2009 opravil preiskavo v prostorih podjetja Gasilska oprema d.o.o., poslovna enota Koper, Ferrerska ulica 12, Koper (v nadaljevanju: Gasilska oprema d.o.o. PE Koper) in pri tem pridobil relevantno dokumentacijo, ki je navedena v Uradnem zaznamku o pridobljenih dokumentih med preiskavo².
12. Dne 10.12.2009 je Urad naslovil dodatno zahtevo za posredovanje podatkov³ na uradnega zastopnika gasilnikov znamke Červinka Andrej Tomažič s.p., Toneta Melive 12, Slovenske Konjice. Omenjeno zahtevo za posredovanje podatkov je Urad dne 8.1.2010, ponovno posredoval Andreju Tomažiču s.p., ker je omenjeni prvo zahtevo založil.
13. Dne 29.12.2009 je bil Markom Paternostrom s.p. opravljen telefonski pogovor, katerega vsebina je podana v Uradnem zaznamku⁴ in na podlagi katerega je Marko Paternoster na Urad posredoval dopis⁵ v katerem je Uradu dovolil, da uporabi z njegove strani posredovane podatke.
14. Dne 17.2.2010 je bil z Andrejem Tomažičem s.p., opravljen telefonski pogovor, katerega povzetek je podan v Uradnem zaznamku⁶.
15. Dne 16.8.2010 je Urad na podlagi zbranih dejstev in dokazov izdal Povzetek relevantnih dejstev⁷, v katerem je povzel dotedanje ugotovitve. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. se je v zakonitem roku izjavilo glede Povzetka relevantnih dejstev in v večih točkah ugovarjala ugotovitvam Urada⁸. Urad se glede posameznih ugovorov podjetja Gasilska oprema d.o.o., v skladu z vsebino le teh, opredeljuje v nadaljevanju predmetne odločbe.
16. Dne 3.11.2010 je zakoniti zastopnik podjetja Gasilska oprema d.o.o. [REDACTED], na podlagi zahteve za vpogled v spis, ki jo je podal v izjavi⁹ glede Povzetka relevantnih dejstev, opravil vpogled v predmetni spis. Zastopnik podjetja Gasilska oprema d.o.o. je pri tem pridobil fotokopije zahtevane dokumentacije, kar je razvidno iz Uradnega zaznamka¹⁰.

IV. DEJANSKO STANJE

a. Pravna ureditev

17. Skladno z ZVPoz minister za obrambo določi merilo za izbiro in namestitev gasilnih aparatov in minimalne tehnične in druge pogoje za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov, na podlagi tega določila pa sta bila izdana Pravilnik o izbiri in namestitvi gasilnih aparatov (Uradni list RS, št. 67/2005) in Pravilnik o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov (Uradni list RS, št. 108/2004, 116/2007 in 102/2009).

---

¹ Dokument 306-93/2008-244
² Dokument 306-93/2008-245
³ Dokument 306-93/2008-247
⁴ Dokument 306-93/2008-248
⁵ Dokument 306-93/2008-249
⁶ Dokument 306-93/2008-259
⁷ Dokument 306-93/2008-262
⁸ Dokument 306-93/2008-263
⁹ Dokument 306-93/2008-263
¹⁰ Dokument 306-93/2008-264

18. Pravilnik o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov določa minimalne tehnične in druge pogoje, ki jih morajo izpolnjevati pravne in fizične osebe, ki pregledujejo in servisno vzdržujejo ročne in prevozne gasilnike ter pogoje za pridobitev in odvzem pooblastila za vzdrževanje.
19. Na podlagi Pravilnika o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov, izdaja Uprava RS za zaščito in reševanje, pooblastila za vzdrževanje gasilnikov fizičnim in pravnim osebam, ki priložijo listine, da izpolnjujejo pogoje iz prvega odstavka 4. člena omenjenega pravilnika.
20. V skladu s prvim odstavkom 4. člena Pravilnika o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov, mora vzdrževalec gasilnikov:
- biti registriran za opravljanje dejavnosti, ki obsega vzdrževanje gasilnikov,
  - imeti vsaj enega serviserja, ki izpolnjuje pogoje, določene s tem pravilnikom,
  - imeti opremo, ki je skladna z zahtevami proizvajalca gasilnika za vzdrževanje določene vrste gasilnikov in
  - imeti sklenjeno pogodbo o vzdrževanju gasilnikov s proizvajalcem gasilnika ali zastopnikom proizvajalca.
21. Uprava RS za zaščito in reševanje v svojem dopisu 306-1/2009-2 z dne 3.9.2009¹¹ navaja, da obsega vzdrževanje gasilnikov pregled brezhibnosti delovanja gasilnika po navodilih proizvajalca, da morajo imeti pooblaščen vzdrževalci opremo, ki je skladna z zahtevami proizvajalca gasilnika za vzdrževanje določene vrste gasilnikov, sklenjeno pogodbo o vzdrževanju gasilnikov s proizvajalcem ali zastopnikom proizvajalca gasilnika ter da mora imeti serviser gasilnika uspešno opravljen preizkus znanja pri proizvajalcu gasilnika ali zastopniku proizvajalca.
22. V 9. členu Pravilnika o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov je v prvi alineji navedeno, da vzdrževalcu preneha pooblastilo za vzdrževanje gasilnikov, če preneha izpolnjevati pogoje iz prvega odstavka 4. člena pravilnika. V četrti alineji omenjenega člena pravilnika je navedeno, da se lahko pooblastilo za vzdrževanje gasilnikov odvzame vzdrževalcu, če krši določbe 10. člena Pravilnika o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov.
23. Odvzem pooblastila za vzdrževanje gasilnikov obravnava 10. člen Pravilnika o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov. V omenjenem členu je navedeno, da pooblastilo za vzdrževanje gasilnikov odvzame Uprava RS za zaščito in reševanje sama ali na predlog inšpektorja za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, če je vzdrževalec storil prekršek pri vzdrževanju gasilnikov ali, če krši predpise o vzdrževanju gasilnikov.
24. Pravilnik o izbiri in namestitvi gasilnih aparatov v prvem odstavku 3. člena določa, da morajo gasilniki, določeni s tem pravilnikom, izpolnjevati zahteve, določene s Pravilnikom o tlačni opremi (Uradni list RS, št. 15/02, 47/02, 54/03 in 114/03), Pravilnikom o premični tlačni opremi (Uradni list RS, št. 18/04), v drugem odstavku 3. člena Pravilnika o izbiri in namestitvi gasilnih aparatov pa določa, da se morajo gasilniki iz prvega odstavka preizkušati in vzdrževati v skladu s predpisi, standardi ter navodili proizvajalca.

---

¹¹ Dokument 306-93/2008-28

b. Pogodbena ureditev

25. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. in Marko Paternoster s.p. sta dne 1.8.1995 sklenila Pogodbo o vzdrževanju gasilnikov znamke Pastor št. 0901/38¹², s katero sta se dogovorila, da bo vzdrževalec vzdrževal gasilnike skladno s 3. členom Pravilnika o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov (Uradni list RS, št. 22/95) in sicer vse tipe in modele gasilnikov podjetja Pastor za katere ima podjetje Gasilska oprema d.o.o. pridobljen slovenski certifikat o ustreznosti.
26. V točki 7.1 Pogodbe o vzdrževanju gasilnikov št. 0901/38 je določeno, da vzdrževalec ne sme razširiti svoje dejavnosti na konkurenčne proizvode kakega drugega proizvajalca, brez predhodnega pisnega soglasja podjetja Gasilska oprema d.o.o., razen tistih, za katere v času sklenitve pogodbe opravlja vzdrževanje, ter da bo podjetje Gasilska oprema ob kršitvi tega določila postopalo v skladu s točko 6.2 te pogodbe.
27. V točki 6.2 Pogodbe o vzdrževanju gasilnikov št. 0901/38 je določeno, da podjetje Gasilska oprema d.o.o. lahko to pogodbo odpove brez odpovednega roka, če ugotovi, da vzdrževalec ne izvršuje obveznosti iz te pogodbe, zlasti če krši 9. člen Pravilnika o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov, če krši 3.1 točko te pogodbe, če namerno kvari ugled podjetja Gasilska oprema d.o.o. in podjetja Pastor, če podjetje Gasilska oprema d.o.o. na podlagi reklamacij ugotovi, da vzdrževalec malomarno opravlja servisiranje in tega kljub opozorilu ne odpravi ter če v roku ne pridobi pooblastila za vzdrževanje, ali če vzdrževalcu preneha pooblastilo.
28. Urad je že dne 4.7.2000 v postopku zoper podjetje Gasilska oprema, d.o.o. izdal Odločbo št. 3073-9/99-45¹³ s katero je ugotovil, da člen 7.1 tipskih Pogodb o vzdrževanju gasilnikov št. 0901, za gasilnike podjetja Pastor in 0902 za gasilnike znamke Gloria, nasprotuje določbam 1. odstavka 5. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 56/99, v nadaljevanju ZPOmK), to je 1. odstavku 6. člena sedaj veljavnega ZPOmK-1, in je kot takšen ničen.
29. Marko Paternoster s.p. je dne 10.6.2007 sklenil z zastopnikom gasilnikov Červinka, podjetjem Plemas d.o.o., Pogodbo o vzdrževanju gasilnikov znamke Červinka¹⁴. Na podlagi sklenjene pogodbe in v skladu z ostalimi pogoji iz 4. člena Pravilnika o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov je Marko Paternoster s.p. s strani Uprave za zaščito in reševanje prejel pooblastilo za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov, št. 8450-131/2007-3 z dne 24.9.2007, s katerim je poleg obstoječih znamk gasilnikov in sicer ITPP, Varnost, Gloria, Pastor in Gallus, pridobil še pooblastilo za vzdrževanje gasilnikov znamke Červinka.

c. Ureditev na trgu vzdrževanja gasilnikov

30. Uprava RS za zaščito in reševanje v periodičnih presledkih objavlja sezname pooblaščenih izvajalcev vzdrževanja gasilnikov. Na omenjenem seznamu pooblaščenih vzdrževalcev gasilnikov so poleg nosilca pooblastila navedeni gasilniki za katere vzdrževalec ima pooblastilo, številka in datum ter veljavnost pooblastila. Uprava RS za zaščito in reševanje je konec leta 2009 objavila seznam vzdrževalcev gasilnikov, ki so do 15.11.2009 pridobili pooblastilo za vzdrževanje gasilnikov, na katerem je vpisanih 154 pooblaščenih serviserjev gasilnikov. Iz seznama pooblaščenih izvajalcev za vzdrževanje gasilnikov je razvidno, da ima

¹² Dokument 306-93/2008-1

¹³ Dokument 306-93/2008-1

¹⁴ Dokument 306-93/2008-254

večina vzdrževalcev gasilnikov pooblastila za vzdrževanje več različnih znamk gasilnikov. Nadalje je iz seznama razvidno, da ima pooblastilo za vzdrževanje gasilnikov znamke Pastor 148 od skupno 154 vzdrževalcev gasilnikov oziroma, da samo 6 vzdrževalcev nima pooblastila za vzdrževanje omenjene znamke gasilnikov.

31. Na seznamu pooblaščenih izvajalcev za vzdrževanje gasilnikov, ki ga je objavila Uprava RS za zaščito in reševanje in so v njem navedeni vzdrževalci, ki so do 31.8.2009 pridobili pooblastilo, je naveden vzdrževalec Marko Paternoster s.p. V skladu s tem seznamom je imel Marko Paternoster s.p. na podlagi zadnjega izdanega pooblastila št. 8450-131/2007-3 z dne 24.9.2007¹⁵, veljavnega do 19.10.2017, pooblastilo za servisiranje gasilnikov znamke Urban, Gen, Biogen, Bavaria, Pastor, Gloria, Gallus ter Červinka.
32. Dejavnost servisiranja gasilnikov na območju RS opravlja 154 pooblaščenih vzdrževalcev gasilnikov na naslove katerih je Urad posredoval zahtevo za posredovanje podatkov. Na podlagi prejetih odgovorov 143 serviserjev gasilnikov je ugotovljeno, da se število servisiranih gasilnikov na območju RS povečuje iz leta v leto, tako, da je v letu 2004 bilo skupno servisiranih 256.921 gasilnikov, med tem, ko je število servisiranih gasilnikov v letu 2008 doseglo številko 370.076. Trend povečanja se je v letu 2009 nadaljeval tako, da je do 1.9.2009 bilo servisiranih 286.524 gasilnikov. Pregled oziroma vzdrževanje gasilnika se opravi na podlagi navodila proizvajalca gasilnika, ki določa, da se pregled novega gasilnika opravi po poteku garancije oziroma dve leti od dneva nakupa gasilnika ter da se morajo ostali gasilniki enkrat letno pregledati, po navodilu proizvajalca servisirati in, po poteku predvidenega obdobja ali po uporabi, tudi napolniti z gasilnim sredstvom.
33. Iz odgovorov na zahtevo Urada za posredovanje podatkov, ki so jih posredovali pooblašчени vzdrževalci gasilnikov izhaja, da so na območju RS najbolj razširjene znamke gasilnikov Pastor, Total, Gloria, Gallus, Gen, Urban, Biogen, Bavaria ter od leta 2007 Červinka, med tem, ko so ostali gasilniki prisotni v zanemarljivem odstotku. V tabeli je na podlagi posredovanih podatkov prikazan odstotek servisiranih gasilnikov znamke Pastor ter ostalih znamk gasilnikov na območju RS. Podjetje Gasilska oprema v tretji točki izjave¹⁶ glede Povzetka relevantnih dejstev navaja, da se podatki, ki jih navaja Urad v Povzetku relevantnih dejstev glede prodaje novih gasilnikov ter glede števila servisiranih gasilnikov ne skladajo z internim ugotovitvami, ki jih vodi podjetje Gasilska oprema d.o.o., hkrati pa zaprosilo Urad, da mu omogoči vpogled v pridobljene podatke oziroma spis. Urad je dne 3.11.2010 zastopniku podjetja Gasilska oprema d.o.o. omogočil vpogled v predmetni spis¹⁷. Urad v zvezi s tem poudarja, da so pridobljeni podatki nedvomno popolnoma merodajni, saj so pridobljeni iz reprezentativnega vzorca, Urad je v analizi namreč zajel celoten nabor prodajalcev in serviserjev gasilnikov z območja RS, tako da podatki o prodaji novih gasilnikov in številu servisiranih gasilnikov nedvomno odražajo dejansko stanje na trgu prodaje novi gasilnikov ter na trgu servisiranja gasilnikov.

Gasilniki	Do 1.9. 2009	Leto 2008	Leto 2007	Leto 2006	Leto 2005	Leto 2004
Pastor	68,8 %	65,9 %	71,9 %	73,6 %	71,8 %	75,9 %
Ostali	31,2 %	34,1 %	28,1 %	26,4 %	28,2 %	24,1 %

34. V dopisu podjetja SGO d.o.o. z dne 12.9.2009¹⁸ je navedeno, da so gasilniki znamke Pastor najbolj razširjena znamka na trgu RS ter da predstavljajo okoli 90 odstotkov vseh gasilnikov.
35. V odgovoru podjetja Gallus SM, d.o.o. z dne 4.9.2009, na zahtevo Urada za posredovanje podatkov št. 306-93/2008-7, je navedeno, da podjetje Gasilska oprema d.o.o., kot uradni

¹⁵ Dokument 306-93/2008-239

¹⁶ Dokument 306-93/2008-263

¹⁷ Dokument 306-93/2008-264

¹⁸ Dokument 306-93/2008-33

zastopnik gasilnikov znamke Pastor, izkorišča monopolni položaj največjega dela rabljenih gasilnikov znamke Pastor na trgu za prodajo novih gasilnikov¹⁹. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. v peti točki izjave²⁰ glede Povzetka relevantnih dejstev navaja, da Urad navedeno izjavo podjetja Gallus SM d.o.o., podaja kot veljavno dejstvo in da je podjetje Gallus SM d.o.o. leta 2007 prevzelo prodajo gasilnikov znamke Gloria ter da podjetje Gasilska oprema d.o.o. nobenem od serviserjev gasilnika znamke Gloria ni odpovedalo pogodbe o servisiranju gasilnikov znamke Pastor. Urad v zvezi s tem poudarja, da predmetna izjava podjetja Gallus SM d.o.o. nikakor ne predstavlja samo po sebi veljavnega dejstva, da podjetje Gasilska oprema d.o.o. izkorišča monopolni položaj. Navedena izjava je pridobljena na podlagi zahteve Urada za posredovanje podatkov in nikakor ne prejudicira nobenega dejstva. Predstavlja namreč videnje podjetja Gallus SM d.o.o. glede aktualne situacije na trgu servisiranja in prodaje novih gasilnikov in je, kot vsak dokaz zase in vsi skupaj, predmet dokazne presoje Urada.

36. Andrej Tomažič s.p., uradni zastopnik gasilnikov Červinka, je do sedaj sklenil pogodbo o vzdrževanju gasilnikov Červinka samo z dvema vzdrževalcema gasilnikov, z Markom Paternostrom s.p. in podjetjem Gaseek d.o.o. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. v šesti točki izjave²¹ glede Povzetka relevantnih dejstev navaja, da bi, v primeru resničnosti navedb o zlorabi prevladujočega položaja, odpovedalo pogodbo tudi serviserju Gaseek d.o.o. Urad v zvezi z navedenim poudarja, da samo dejstvo, da pogodba ni bila odpovedana tudi podjetju Gaseek d.o.o., ne vpliva na presojo ravnanj, ki so predmet tega postopka, in na podlagi katerih je izdana predmetna odločba.
37. Čeprav je ██████████ predsednik Prostovoljnega gasilskega društva Slovenske Konjice, Žička cesta 4, 3210 Slovenske Konjice (v nadaljevanju PGD Slovenske Konjice), za omenjeno gasilsko društvo ni pridobil pooblastila za servisiranje gasilnikov znamke Červinka. V odgovoru Andreja Tomažiča s.p. z dne 11.1.2010 na zahtevo Urada za posredovanje podatkov je navedeno, da »nimam pismenega dokazila, da podjetje Gasilska oprema ne bo odvzela pooblastila o servisiranju gasilnikov Pastor serviserjem, če bodo serviserji kupovali gasilnike Červinka. Gasilniki so se nehali prodajati, saj po moji oceni na trgu prevladujejo gasilniki Pastor-cca. 75%, kar bi za serviserje ob odvzetju pooblastila predstavljalo zaprtje dejavnosti.«²². Dne 14.5.2009 je podjetje Gasilska oprema d.o.o. opravilo redni pregled v servisu gasilnikov PGD Slovenske Konjice, pri katerem ni ugotovilo nepravilnosti in je glede na ugotovitve pri pregledu, pooblaščen oseba podjetja Gasilska oprema d.o.o. sestavila zapisnik 39/2009. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. se v sedmi točki izjave²³ glede povzetka relevantnih dejstev opredeljuje glede zgornjih navedb Andreja Tomažiča s.p. in navaja, da je takšno sklepanje napačno in zavajajoče ter da bi podjetje Gasilska oprema d.o.o. zlorabilo svoj prevladujoč položaj, če bi podalo pisno izjavo, s katero bi PGD Slovenske Konjice obvestilo, da bo prekinilo pogodbo za servisiranje gasilnikov Pastor, če bodo v društvu podpisali pogodbo o servisiranju gasilnikov Červinka. Urad v zvezi z navedenim poudarja, da je v predmetni točki Povzetka relevantnih dejstev le povzeta izjava Andreja Tomažiča s.p., ki jo je slednji posredoval Uradu in predstavlja enega izmed dokazov o obstoju vstopnih ovir na trgu prodaje novih gasilnikov, s katerimi se srečujejo potencialni ponudniki

d. Ureditev trga prodaje

38. Na območju RS dejavnost prodaje oziroma z zastopstva novih gasilnikov opravljajo naslednja podjetja: Podjetje Gasilska oprema d.o.o. zastopa znamko gasilnikov Pastor, podjetje Webo d.o.o., Dragomelj 84, Domžale (v nadaljevanju: Webo d.o.o.) zastopa znamko gasilnikov Total,

---

¹⁹ Dokument 306-93/2008-27
²⁰ Dokument 306-93/2008-263
²¹ Dokument 306-93/2008-263
²² Dokument 306-93/2008-252
²³ Dokument 306-93/2008-263

podjetje Gallus SM d.o.o., Novomeška cesta 17, Šentjernej (v nadaljevanju: Gallus SM d.o.o.) proizvaja gasilnik Gallus in od leta 2006 zastopa gasilnike znamke Gloria, podjetje Fipis proizvaja gasilnike znamke Gen in Urban ter zastopa gasilnike znamke Biogen in Bavaria, Andrej Tomažič s.p. od dne 29.10.2007, zastopa gasilnike znamke Červinka. Gasilnike Červinka je na trgu RS do 29.10.2007 zastopalo podjetje Plemas d.o.o., Mestni trg 18, Slovenske Konjice²⁴ (v nadaljevanju: Plemas d.o.o.) v katerem je sedanji zastopnik [redacted] vodil vse aktivnosti glede gasilnikov znamke Červinka. Poleg navedenih znamk so na trgu prodaje prisotne še nekatere druge znamke gasilnikov, katerih tržni delež je zanemarljiv. Andrej Tomažič s.p. ima pripravljene nove pogodbe za serviserje gasilnikov, ki jih bo dal v podpis serviserjem, ko se bo uredilo stanje na trgu servisiranja gasilnikov²⁵

39. Število prodanih novih gasilnikov na območju RS se, tako kot tudi obseg dejavnosti servisiranja gasilnikov, povečuje. V letu 2002 je bilo prodanih 34.352 novih gasilnikov, prodaja novih gasilnikov pa skozi leta narašča in je leta 2008 dosegla številko 54.002.
40. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. je dne 27.11.2007 oziroma po tem, ko je v seznamu pooblaščenih vzdrževalcev gasilnikov bilo objavljeno, da je Marko Paternoster s.p. pridobil pooblastilo za vzdrževanje gasilnikov znamke Červinka, posredovalo Marku Paternostru s.p. dopis²⁶ v katerem ga je obvestilo, da zaradi poslovnih interesov preklicuje pogodbo o izvajanju servisa gasilnikov Pastor.
41. Marko Paternoster s.p. je na podjetje Gasilska oprema d.o.o. dne 10.12.2007 in dne 27.12.2007 posredoval dopisa²⁷, s katerima je omenjeno podjetje zaprosil za pojasnilo navedb v dopisih, ki so mu bili posredovani.
42. V svojem odgovoru²⁸ z dne 17.1.2008 je podjetje Gasilska oprema d.o.o. obvestilo Marka Paternostra s.p., da dne 1.8.1995 podpisana Pogodba o vzdrževanju gasilnikov št. 0901/38 v 7. členu (končne določbe), v točki 7.1 jasno navaja razlog, da se v skladu s točko 6.2. pogodbe, lahko odpove pogodbeno razmerje brez odpovednega roka. V nadaljevanju dopisa je omenjeno, da sta se uslužbenec podjetja Gasilska oprema, d.o.o. [redacted] ter Marko Paternoster s.p. pogovarjala o razlogih za odpoved pogodbe ter da je bilo Marku Paternostru s.p. jasno povedano, pod kakšnimi pogoji je podjetje Gasilska oprema d.o.o. pripravljeno preklicati odločitev o odpovedi Pogodbe o vzdrževanju gasilnikov št. 0901/38 z dne 1.8.1995. V drugi točki izjave²⁹ glede Povzetka relevantnih dejstev, podjetje Gasilska oprema d.o.o. navaja, da je Marku Paternostru s.p. dejansko odpovedalo pogodbo z dopisom z dne 27.11.2007 ter da je v dopisu navedeno, da podjetje Gasilska oprema d.o.o. pogodbo odpoveduje iz poslovnih razlogov. Nadalje v izjavi podjetje Gasilska oprema d.o.o. navaja, da je glede na dopise Marka Paternostra s.p., v katerih je zahteval pojasnilo odpovedi, omenjenem ustno obrazložilo razlog odpovedi pogodbe ter dne 17.1.2010 Marku Paternostru s.p. posredovalo tudi pisno obrazložitev odpovedi pogodbe. V dopisu naj bi prišlo do tipkarske napake, ker je delavec [redacted] namesto točke 7.2. navedel točko 7.1., saj je družba že v letu 2000 vse partnerje sama obvestila o ničnosti točke 7.1. pogodbe. Nadalje podjetje Gasilska oprema d.o.o. navaja, da je bil dejanski razlog odpovedi pogodbe za vzdrževanje gasilnikov nespoštovanje navodil o servisiranju gasilnikov znamke Pastor, ker Marko Paternoster s.p. pri servisiranju in vzdrževanju gasilnikov Pastor namreč ni uporabljal predpisane opreme, ni kupoval in vgrajeval originalnih rezervnih delov, prav tako pa ni želel dajati na vpogled evidenčnega seznama servisiranih gasilnih aparatov. S temi dejanji naj bi Marko Paternoster s.p. škodoval ugledu in dobremu imenu blagovne znamke Pastor ter podjetju Gasilska oprema d.o.o., istočasno pa

²⁴ Dokument 306-93/2008-257

²⁵ Dokument 306-93/2008-257

²⁶ Dokument 306-93/2008-1 in 306-93/2008-245

²⁷ Dokument 306-93/2008-1

²⁸ Dokument 306-93/2008-1 in 306-93/2008-245

²⁹ Dokument 306-93/2008-263

lastnikom gasilnih aparatov znamke Pastor povzročal škodo. Urad ne glede na zgornje trditve podjetja Gasilska oprema d.o.o. ugotavlja, da je bila pogodba Marku Paternosteru s.p. dejansko odpovedana na podlagi 7.1. člena tipske pogodbe o vzdrževanju gasilnikov znamke Pastor, kar dejansko izhaja iz pojasnila odpovedi pogodbe podanega v dopisu podjetja Gasilska oprema d.o.o. z dne 17.1.2008 in ne 17.1.2010, kot to napačno navaja podjetje Gasilska oprema d.o.o. v svojem odgovoru na Povzetek relevantnih dejstev. Navedeno pojasnilo odpovedi pogodbe podjetja Gasilska oprema d.o.o. je bilo Marku Paternosteru s.p. posredovano šele po tem, ko je Marko Paternoster s.p. drugič na podjetje Gasilska oprema d.o.o. posredoval dopis za pojasnilo odpovedi pogodbe, kar pomeni, da je podjetje Gasilska oprema d.o.o. imelo dovolj časa, da bi premišljeno odgovorilo na dopisa Marka Paternostera s.p. Dejstvo, da podjetje Gasilska oprema d.o.o. v predmetnem pojasnilu eksplicitno navaja določbe Pogodbe o vzdrževanju gasilnikov št. 0901/38 - v skladu z njimi točka 7.1 jasno navaja, da so ravnanja opisana v tej točki razlog, da se lahko v skladu s točko 6.2. pogodbe pogodbeno razmerje odpove brez odpovednega roka, kar nedvomno kaže na to, da v predmetnem primeru nikakor ni šlo za tipkarsko napako. Točka 7.2. predmetne pogodbe namreč v ničemer ne omenja odpovednih razlogov in točke 6.2., še posebej pa to ugotovitev Urada potrjujejo ostala dejstva navedena v nadaljevanju te odločbe.

43. Iz garancijske izjave podjetja Gasilska oprema d.o.o. za gasilnik znamke Pastor P-3D, tov. številka 102292³⁰, ki je bila izpolnjena dne 7.11.2008 oziroma pri prodaji omenjenega gasilnika izhaja, da je Marko Paternoster s.p. izbrisan s seznama pooblaščenih serviserjev gasilnikov znamke Pastor v Sloveniji.
44. Iz dopisa podjetja SGO d.o.o. z dne 12.9.2009³¹, izhaja, da ima podjetje SGO d.o.o. z vsemi zastopniki in proizvajalci gasilnikov na območju RS sklenjene pogodbe o servisiranju gasilnikov razen s podjetjem Gasilska oprema d.o.o., ki zastopa gasilnike znamke Pastor. Nadalje v dopisu podjetje SGO d.o.o. navaja, da podjetje Gasilska oprema d.o.o. s podjetjem SGO d.o.o. noče skleniti pogodbe o vzdrževanju gasilnikov znamke Pastor, kar je pogoj za pridobitev pooblastila s strani Uprave RS za zaščito in reševanje ter da podjetje Gasilska oprema d.o.o. s tem, ko noče podpisati pogodbe o vzdrževanju gasilnika znamke Pastor, lahko zapre vsako podjetje, ki se ukvarja s servisiranjem gasilnikov.
45. Iz odgovora podjetja VGS, d.o.o. z dne 14.10.2009³², na zahtevo Urada za posredovanje podatkov št. 306-93/2008-44 izhaja, da je podjetje VGS d.o.o. ustanovljeno leta 2006 in da je omenjeno podjetje, v letu 2009 oziroma do 1.9.2009, doseglo 7 odstotni tržni delež na trgu servisiranja gasilnikov. Podjetje VGS d.o.o. ima na območju RS pooblastilo za servisiranje gasilnikov znamk Pastor, Gloria, Gallus, Urban, Gen, Biogen in Bavaria. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. je kot že navedeno kapitalsko povezano s podjetjem VGS d.o.o. preko podjetja Varnost Pastor H&S d.o.o., ki je prav tako kot podjetje Gasilska oprema d.o.o. v lasti Pastor grupe d.d.
46. Iz odgovora uradnega zastopnika gasilnikov znamke Červinka Andreja Tomažiča s.p. na zahtevo za posredovanje podatkov Urada št. 306-93/2008-40 izhaja, da se je prodaja gasilnikov znamke Červinka po dobrih rezultatih prodaje v letu 2008 v letu 2009 zmanjšala za skoraj 90 odstotkov³³.

e. Vpliv trga prodaje novih gasilnikov na trg vzdrževanja gasilnikov

47. Trg prodaje novih gasilnikov ter trg vzdrževanja gasilnikov sta povezana trga. Podjetje, ki na trgu prodaje novih gasilnikov uradno zastopa določeno znamko gasilnika, lahko, čeprav na

³⁰ Dokument 306-93/2008-249

³¹ Dokument 306-93/2008-33

³² Dokument 306-93/2008-138

³³ Dokument 306-93/2008-238

njem ni neposredno prisotno, vpliva na trg servisiranja oziroma vzdrževanja gasilnikov, tako da z vzdrževalcem gasilnikov sklene pogodbo o vzdrževanju gasilnikov ali pa pogodbe ne sklene. V primeru, da uradni zastopnik noče skleniti pogodbe o vzdrževanju gasilnikov z vzdrževalcem, vzdrževalec nima pravice vzdrževati znamke gasilnikov, ki jo zastopa uradni zastopnik.

48. Prodaja novih gasilnikov določene znamke, ki na trgu vzdrževanja gasilnikov nima ustvarjene mreže vzdrževalcev je omejena, ker se redni pregledi oziroma vzdrževanja gasilnikov morajo opraviti enkrat letno, število pooblaščenih vzdrževalcev gasilnikov za to znamko pa je pomemben dejavnik pri odločitvi za nakup te znamke gasilnika. Prav tako je vloga vzdrževalcev gasilnikov pomembna pri prodaji novih gasilnikov, saj vzdrževalci poleg tega, da vzdržujejo gasilnike, svojim strankam in drugim potencialnim kupcem ponujajo tudi nove gasilnike. V osmi točki izjave³⁴ glede Povzetka relevantnih dejstev podjetje Gasilska oprema d.o.o. navaja, da so navedbe Urada o letnih rednih pregledih oziroma servisih gasilnikov napačne, saj so na navodilni nalepki gasilnikov znamke Gloria in Total navedeni servisni intervali v dolžini 24 mesecev. Urad poudarja, da je navedena pripomba irelevantna za postopek in presojo same kršitve, saj je navedba servisnih intervalov le informativne narave.

V. PRESOJA RAVNANJ Z VIDIKA PRAVIL KONKURENCE

A) Prepoved zlorabe prevladujočega položaja 9. člen ZPOMK-1 in 102. člena Pogodbe EU, (prej 82. člen Pogodbe ES)

49. ZPOMK-1 v 9. členu določa, da so prepovedane zlorabe prevladujočega položaja enega ali več podjetij na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu. S prevladujočim položajem podjetja na trgu je mišljen položaj, kadar lahko podjetje ali več podjetij v znatni meri ravna neodvisno od konkurentov, strank ali potrošnikov. Pri ugotavljanju prevladujočega položaja Urad upošteva zlasti tržni delež, možnosti za financiranje, pravne ali dejanske vstopne ovire, dostop do dobaviteljev ali trga in obstoječo ali potencialno konkurenco.
50. Kot določa ZPOMK-1, se šteje, da ima podjetje prevladujoč položaj na trgu, če je njegov tržni delež na trgu Republike Slovenije večji od 40 odstotkov. Gre za zakonsko domnevo, ki jo je kot tako mogoče ovreči. Tržni delež pa ne pokaže vedno prave slike tržne strukture in gospodarske moči subjekta na upoštevnem trgu.
51. ZPOMK-1 primeroma našteva tudi tipične primere zlorab, med drugim tudi posredno ali neposredno določanje nepoštenih prodajnih ali nakupnih cen ali drugih nepoštenih poslovnih pogojev, omejevanje proizvodnje, trgov ali tehničnega napredka v škodo potrošnikov, uporabo neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi sopogodbeniki, če je s tem sopogodbenik postavljen v konkurenčno slabši položaj in zahtevo, da se za sklepanje pogodb sprejmejo dodatne obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovske običaje niso povezane s predmetom teh pogodb. ZPOMK-1 določa prepovedi zgolj primeroma in torej ne izključuje prepovedi drugih zlorab prevladujočega položaja na trgu.
52. 102. člen Pogodbe EU (prej 82. člen Pogodbe ES), določa, da je prepovedana in nezdružljiva s skupnim trgovom vsaka zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na skupnem trgu ali njegovem znatnem delu, kolikor bi lahko prizadela trgovanje med državami članicami. Vsebinsko sta torej 9. člen ZPOMK-1 in 102. člen Pogodbe EU (prej 82. člen Pogodbe ES), enaka, razlikujeta se le v delu, kjer se za uporabo 102. člena Pogodbe EU (prej 82. člena Pogodbe ES), zahteva, da gre za ravnanje podjetja na skupnem trgu ali njegovem znatnem delu, ki lahko prizadene trgovanje med državami članicami. Z vstopom Slovenije v EU

³⁴

01.05.2004 in uveljavitvijo Uredbe Sveta ES št. 1/2003 o izvajanju pravil konkurence iz členov 101. in 102. Pogodbe EU, prej člena 81 in 82 Pogodbe EU (UL L 1, 04. 01. 2003; v nadaljevanju: Uredba 1/2003) mora Urad pri oceni kršitev torej upoštevati tudi določbe Pogodbe EU (prej Pogodbe ES). V skladu s tem je Urad v nadaljevanju opisal kršitve 9. člena ZPOmK-1, kar velja obenem tudi za kršitev 102. člena Pogodbe EU (prej 82. člena Pogodbe ES), posebej pa je še utemeljil uporabo 102. člena Pogodbe EU (prej 82. člena Pogodbe ES).

B) PODREJENOST ZPOmK-1 IN POGODBI ES

Upoštevni trg

Upoštevni proizvodno/storitveni trg

53. Pri opredelitvi upoštevni proizvodno/storitveni trgov so pomembni proizvodi oziroma storitve, ki so bili v času očitane kršitve med seboj zamenljive s strani kupcev, zato je potrebno ugotoviti, kateri proizvod oziroma storitve na trgu tekmujejo s proizvodi/storitvami podjetja, ki uživa prevladujoči položaj. Z vidika pravil konkurence se pri tem upošteva zamenljivost povpraševanja, zamenljivost ponudbe, potencialno konkurenco in vstopne ovire ter v drugem koraku presojo dejanskih pogojev konkurence na trgu. Kadar se na različne proizvode oziroma storitve nanašajo različni pogoji ponudbe in povpraševanja, ti proizvodi predstavljajo različne upoštevne trge. .
54. Urad je za potrebe predmetnega postopka, opredelil dva upoštevna trga, in sicer, trg prodaje novih gasilnikov v skladu z Pravilnikom o izbiri in namestitvi gasilnih aparatov (Ur.l. RS, št. 67/2005) ter trg vzdrževanja oziroma servisiranja gasilnikov s strani pooblaščenih vzdrževalcev gasilnikov, ki so preko Urada RS za zaščito in reševanje pridobili pooblastilo za vzdrževanje gasilnikov določene znamke v skladu s Pravilnikom o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov (Ur.l. RS, št. 108/2004 in 116/2007). V izjavi³⁵ glede Povzetka relevantnih dejstev, podjetje Gasilska oprema d.o.o. navaja, da trg servisiranja gasilnih aparatov v Sloveniji ni določen s seznamom pooblaščenih serviserjev, kot to zmotno ugotavlja Urad ter da gre v predmetnem postopku za prosti trg na katerem vsak pravni subjekt lahko prodaja vse gasilnike, ki so v skladu z mednarodno normo EN 3 in lahko organizira lastno servisno mrežo skladno z zakonodajo. Urad poudarja, da je v 56., 57. in 58. točki Povzetka relevantnih dejstev za potrebe tega postopka detajlno opredelil upoštevni proizvodni/storitveni trg v katerem so prav tako navedene mednarodne norme, na katere opozarja podjetje Gasilska oprema d.o.o., prav tako pa tudi nacionalna zakonodaj s predmetnega področja. Tudi 8. člen Pravilnika o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov določena, da »fizične in pravne osebe, ki želijo opravljati vzdrževanje gasilnikov, vložijo pri Upravi RS za zaščito in reševanje vlogo za izdajo pooblastila za vzdrževanje gasilnikov in ji priložijo listine, ki dokazujejo, da izpolnjujejo pogoje iz prvega odstavka 4. člena tega pravilnika«. Pooblastilo za servisiranje gasilnikov torej izda Uprava RS za zaščito in reševanje, ki tudi lahko predmetno pooblastilo odvzame vzdrževalcu/serviserju gasilnikov. Uprava RS za reševanje in zaščito periodično izda seznam pooblaščenih vzdrževalcev oziroma serviserjev na območju RS ter seznam gasilnikov za katere so ti serviserji pooblašчени (točka 32. Povzetka relevantnih dejstev). Urad meni, da je tovrstna opredelitev proizvodnega/storitvenega trga korektna in odraža dejansko stanje.
55. Na trgu prodaje novih gasilnikov je postavljen osnovni pogoj, da gasilniki, ki se bodo namestili v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred požarom, izpolnjujejo tehnične zahteve za gasilnike v skladu s 3. členom Pravilnika o izbiri in namestitvi gasilnih aparatov. Gasilniki določeni s tem pravilnikom, morajo izpolnjevati zahteve, določene s Pravilnikom o tlačni opremi, Pravilnikom

o premični tlačni opremi in standardi serije SIST EN 3 za ročne gasilnike in standardom SIST EN 1866 za prevozne gasilnike, ter se morajo preizkušati in vzdrževati v skladu s predpisi, standardi ter navodili proizvajalca. Za potrebe tega postopka je Urad opredelil trg prodaje novih gasilnikov tako, da je določil omenjen trg, kot trg prodaje novih gasilnikov s strani uradnih zastopnikov oziroma proizvajalcev gasilnikov.

56. Trg vzdrževanja oziroma servisiranja gasilnikov s strani pooblaščenih vzdrževalcev gasilnikov je določen s seznamom pooblaščenih izvajalcev za vzdrževanje gasilnikov, ki so pridobili pooblastilo v skladu s 4. členom Pravilnika o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov. V četrti alineji 4. člena pravilnika je med ostalimi zahtevami določeno, da mora vzdrževalec imeti sklenjeno pogodbo o vzdrževanju gasilnikov s proizvajalcem gasilnika ali zastopnikom proizvajalca.

Upoštevni geografski trg

57. Upoštevni geografski trg obsega vsa področja, kjer si konkurenti na upoštevnem proizvodno/storitvenem trgu, kot je bilo opredeljeno v prejšnjih točkah, medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev v enakih pogojih konkurence. Pri določitvi upoštevnege geografskega trga se upošteva vrsto dejavnikov v posameznem primeru, zlasti zamenljivost povpraševanja in ponudbe, potencialno konkurenco in ovire za vstop na trg. Pri tem se ne upoštevajo geografska področja, na katerih so pogoji konkurence pomembno različni.
58. Področje prodaje novih gasilnikov ter področje servisiranja gasilnikov je urejeno v skladu s Pravilnikom o izbiri in namestitvi gasilnih aparatov ter Pravilnikom o minimalnih tehničnih in drugih pogojih za vzdrževanje ročnih in prevoznih gasilnih aparatov. Omenjena pravilnika urejata sistem varstva pred požarom na območju RS v skladu s 6. členom ZVPoz, ki določa načelo celovitosti oziroma, da RS, občine in druge samoupravne lokalne skupnosti zagotavljajo celovit sistem varstva pred požarom s sprejemanjem predpisov, načrtovanjem in izvajanjem ukrepov, nadzorom, politikom financiranja in drugimi ukrepi.

Prevladujoč položaj

59. Urad je v postopku ugotavljanja tržnega deleža pri prodaji novih gasilnikov, na naslove 5 uradnih zastopnikov gasilnikov na območju RS posredoval zahtevo za posredovanje podatkov št. 306-93/2008-40. Iz odgovorov, ki so jih na Urad posredovali uradni zastopniki izhaja, da je podjetje Gasilska oprema d.o.o. imelo v letu 2008 na trgu prodaje novih gasilnikov znamke Pastor 45 odstotni delež, medtem ko se tržni delež ostalih konkurenčnih podjetij v omenjenem letu gibal med 4 in 18 odstotki. Tržni delež, ki ga je podjetje Gasilska oprema d.o.o. ustvarilo v časovnem obdobju od leta 2002 do leta 2008 s prodajo gasilnikov znamke Pastor je stabilen in se giblje od najvišjega 53 odstotnega tržnega deleža, ki ga je omenjeno podjetje doseglo leta 2002 pa do najnižjega 43 odstotnega tržnega deleža iz leta 2006.
60. ZPOMK-1 v 5. točki 9. člena določa, da podjetje ima prevladujoči položaj, če njegov tržni delež na trgu RS višji od 40 odstotkov. Prav tako je v 3. točki omenjenega člena ZPOMK-1 določeno, da Urad pri ugotavljanju prevladujočega položaja upošteva zlasti tržni delež, možnost za financiranje, pravne ali dejanske vstopne ovire, dostop do dobaviteljev ali trga in obstoječo ali potencialno konkurenco.

61. Podjetje, ki ima veliki tržni delež in tak položaj na trgu uživa dalj časa, uživa položaj moči, zaradi katerega je neizogibni partner in mu ta položaj zagotavlja dolgotrajno svobodo delovanja, kar je posebna značilnost prevladujočega položaja³⁶.
62. Po praksi Sodišča EU tržni delež pod 30 odstotki ni dokaz o obstoju, tržni delež med 30 in 40 odstotki prav tako najbrž ne pomeni prevlade same po sebi, tržni delež nad 40 odstotki pa na to že kaže³⁷.
63. Prevladujoči položaj podjetja v smislu 102. člena Pogodbe EU (prej 82. člen Pogodbe ES) obstaja, kadar je ekonomska moč podjetja takšna, da omogoča preprečitev učinkovite konkurence na upoštevem trgu na podlagi dejstva, da lahko do določene stopnje deluje na tem trgu neodvisno, tako od konkurentov, kot svojih neposrednih porabnikov in nenazadnje končnih potrošnikov³⁸.
64. Tržni delež mora biti razmeroma stabilen. Najkrajši čas, v katerem naj bi imelo podjetje visok in stabilen tržni delež ni določen, vendar je petletno obdobje praviloma dovolj dolgo, na dinamičnem trgu pa utegne biti triletno in krajše obdobje prekratko³⁹.
65. Prav tako je Urad v postopku ugotavljanja števila servisiranih gasilnikov glede na znamko gasilnika na naslove 154 vzdrževalcev gasilnikov, ki so navedeni v seznamu pooblaščenih izvajalcev za vzdrževanje gasilnikov, naslovil zahteve za posredovanje podatkov št. 306-93/2008-43 in št. 306-93/2008-44. Na podlagi posredovanih zahtev je Urad prejel 143 odgovorov iz katerih izhaja, da je bilo na območju RS od 1.1.2009 pa do 1.9.2009 od vseh servisiranih gasilnikov 68,8 odstotkov znamke Pastor. Delež servisiranih gasilnikov znamke Pastor je stabilen in se v časovnem obdobju od leta 2004 pa do leta 2008 giblje med 75 in 65 odstotki vseh servisiranih gasilnikov na območju RS.

Presoja zlorabe

66. Sodišče ES je zavzelo stališče, da je podjetju s prevladujočim položajem naložena posebna odgovornost, na podlagi katere si ne sme dovoliti ravnanja, ki bi ogrozilo konkurenco na skupnem trgu. Zloraba prevladujočega položaja se nanaša na tista ravnanja podjetij s prevladujočim položajem, ki so po svoji vsebini takšna, da lahko prizadenejo strukturo trga, na katerem je že zaradi samega dejstva prisotnosti navedenega podjetja na tem trgu stopnja konkurence zmanjšana. Zloraba je torej takšno obnašanje podjetij, ki ne temelji na njihovi ekonomski učinkovitosti.
67. Trg servisiranja gasilnikov je močno povezan s trgom prodaje novih gasilnikov. Kupci gasilnikov se zanje odločajo predvsem na podlagi razvite servisne mreže določene znamke gasilnika. Kot navedeno je namreč potrebno gasilnike redno periodično servisirati, da bi zadostili zakonskim zahtevam ustreznosti. Poleg tega, da opravljajo servisiranje gasilnikov, pooblaščenih serviserji strankam oziroma kupcem ponujajo tudi nove gasilnike. Ker pa mora vzdrževalec gasilnikov, da bi lahko opravljal storitev vzdrževanja slednjih, imeti sklenjeno pogodbo o vzdrževanju gasilnikov s proizvajalcem gasilnika ali zastopnikom proizvajalca, lahko slednja, če ne skleneta pogodbe z določenim vzdrževalcem ali mu jo odpovesta, neposredno vplivata na obseg trga, ki ga pokriva predmetni vzdrževalec.
68. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. je kot prodajalec in uradni zastopnik znamke Pastor ter s tem tudi edini pooblaščenec za sklepanje pogodb o vzdrževanju gasilnikov te znamke, zlorabilo svoj

³⁶ Sodišče ES v zadevi Hoffmann-La Roche

³⁷ Bellamy, Child (2001), odstavek 9-045

³⁸ Primer 85/76 Hofman- La Roche proti komisiji, ECR 461, para, 41

³⁹ Bellamy, Child (2001), str. 705

prevladujoči položaj na trgu prodaje novih gasilnikov. Pogodba o vzdrževanju je namreč nujni pogoj za pridobitev pooblastila za vzdrževanje gasilnikov s strani Uprave RS za zaščito in reševanje in s tem opravljanja dejavnosti vzdrževanja in servisiranja gasilnikov. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. je z dodatnimi pogoji, ki jih je za sklenitev pogodbe o vzdrževanju postavljala vzdrževalcem gasilnikov, omejevalo konkurenco na trgu vzdrževanja gasilnikov, na katerem znamka gasilnikov Pastor, ki jo zastopa omenjeno podjetje, pokriva dve tretjini trga. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. je tako preko vpliva na servisiranje gasilnikov ter s prodajo novih gasilnikov znamke Pastor preko pooblaščenih serviserjev, ohranjalo svoj prevladujoči položaj na trgu prodaje novih gasilnikov. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. je preko odpovedi oziroma groženj, da bo odpovedala pogodbo o servisiranju gasilnikov znamke Pastor vzdrževalcem, ki bi sklenili pogodbo s podjetjem, ki trži konkurenčne gasilnike oziroma znamke gasilnikov, ki šele prihajajo na trg RS, in jih podjetje Gasilska oprema d.o.o. obravnava kot konkurenco na trgu gasilnikov, izvajalo pritiske na vzdrževalce gasilnikov in posledično omejevalo konkurenco. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. je prisotno na trgu prodaje novih gasilnikov, medtem ko je na trgu vzdrževanja gasilnikov posredno prisotno preko novoustanovljenega podjetja VGS d.o.o., preko katerega je kapitalsko povezano s podjetjem Pastor grupa d.d.. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. kot uradni zastopnik znamke Pastor odločilno vpliva na trg servisiranja gasilnikov te znamke, saj morajo vzdrževalci gasilnikov pred izdajo pooblastila za vzdrževanje s strani Uprave RS za zaščito in reševanje, z njim skleniti pogodbo za vzdrževanje gasilnikov.

69. Podjetje Gasilska oprema, d.o.o. je onemogočalo učinkovito konkurenco oziroma prihod nove znamke gasilnikov na trg RS tako, da je zastopniku nove oziroma konkurenčne znamke, zaradi zgoraj navedenih razlogov, znatno oteževalo sklenitev pogodbe o vzdrževanju gasilnikov z vzdrževalci gasilnikov, in ga tako omejevalo pri vstopu na trg prodaje novih gasilnikov. Razširjena servisna mreža kot navedeno predstavlja enega izmed bistvenih elementov na podlagi katerega se potencialni kupci odločajo za določeno znamko gasilnikov, s tem pa tudi enega izmed bistvenih predpogojev oziroma vstopnih ovir za uspešen nastop na trgu prodaje novih gasilnikov. Prodaja novih gasilnikov je namreč pogojena z velikostjo mreže vzdrževalcev, preko katere uradni zastopnik ali proizvajalec gasilnikov gasilnike vzdržuje ter nove gasilnike ponuja končnim kupcem..

Ravnanje Podjetja Gasilska oprema, d.o.o. glede onemogočanja izvajanja storitve vzdrževanja gasilnikov in posledično prihoda nove znamke gasilnikov na trg RS

70. Urad ugotavlja, da je z odpovedjo oziroma onemogočanjem sklenitve pogodbe o vzdrževanju gasilnikov znamke Pastor ter z grožnjo, da bo odpovedalo pogodbo o vzdrževanju gasilnikov tistem serviserju, ki bo prodajal konkurenčne gasilnike, podjetje Gasilska oprema d.o.o. omejevalo konkurenco na trgu vzdrževanja gasilnikov ter posledično na povezanem upoštevem trgu prodaje novih gasilnikov. Pridobivanje pooblastila za vzdrževanje gasilnikov s strani Uprave RS za zaščito in reševanje je namreč pogojeno s sklenitvijo pogodbe o vzdrževanju gasilnikov z zastopnikom ali proizvajalcem gasilnikov.
71. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. je z dopisom z dne 27.11.2007, Marku Paternostru s.p. odpovedalo pogodbo o vzdrževanju gasilnikov znamke Pastor št. 0901/38 takoj po tem, ko je Marko Paternoster s.p. dne 10.6.2007 sklenil pogodbo o vzdrževanju gasilnikov znamke Červinka in je bila omenjena pogodba dne 24.9.2007 objavljena v seznamu pooblaščenih izvajalcev za vzdrževanje gasilnikov.
72. Pri odpovedi pogodbe o vzdrževanju gasilnikov znamke Pastor št. 0901/38 Marku Paternostru s.p., se je podjetje Gasilska oprema d.o.o. v svojem dopisu⁴⁰ sklicevalo na točko 7.1 pogodbe, ki

⁴⁰

Dokument 306-93/2008-1 in dokument 306-93/2008-245

je bila z odločbo Urada št. 307-9/99-45⁴¹ z dne 4.7.2000 ugotovljena kot nična. Z omenjenim dejanjem odpovedi pogodbe Marku Paternostru s.p. je podjetje Gasilska oprema d.o.o. zlorabilo svoj prevladujoči položaj na trgu prodaje novih gasilnikov in s tem vplivalo na trg vzdrževanja gasilnikov. V prvi in četrti točki izjave⁴² glede Povzetka relevantnih dejstev podjetje Gasilska oprema d.o.o. navaja, da navedbe Urada v »točki I. Uvoda« ne držijo, da podjetje Gasilska oprema d.o.o. ni nikoli po letu 2000 prepovedovalo oziroma omejevalo konkurenco na trgu vzdrževanja in servisiranja gasilnikov, skladno z Odločbo Urada RS za varstvo konkurence z dne 14.7.2010 (pravilen datum 4.7.2000) ter da je podjetje Gasilska oprema d.o.o. v pisnem obvestilu, ki ga posredovalo pogodbenim partnerjem navedlo, da je ničen samo 7.1. člen pogodbe in da si pridržuje pravico do odpovedi pogodbe iz drugih razlogov. Nadalje je podjetje Gasilska oprema d.o.o. v izjavi navedlo, da je do 31.1.2003, 48 serviserjev sklenilo pogodbo za servisiranje gasilnikov znamke A.B.M Victoria ter da podjetje Gasilska opreme d.o.o. ni nobenem odpovedalo pogodbo o servisiranju gasilnikov znamke Pastor. V zvezi z zgornjimi navedbami podjetja Gasilska oprema d.o.o. Urad poudarja, da v nobeni točki ne zanika resničnosti dejstva, da je dopis glede ničnosti 7.1. člena pogodbe o vzdrževanju gasilnikov znamke Pastor št. 0901/38 dejansko bil posredovan pogodbenim partnerjem in šteje predmetno dejstvo kot resnično, navedbe pa s tem brezpredmetne. Samo dejstvo, da so bili pogodbeni partnerji obveščeni o ničnosti pogodbenega določila namreč ne pomeni, da tega podjetje Gasilska oprema d.o.o. tudi ni uveljavljala. Prav slednje je namreč predmet tega postopka. Prav tako Urad poudarja, da samo dejstvo, da podjetje Gasilska oprema d.o.o. ni odpovedalo pogodbe o servisiranju gasilnikov Pastor tistim serviserjem, ki so sklenili pogodbo o servisiranju gasilnikov znamke A.B.M Victoria, nikakor ne vpliva na presojo kršitev, ki so predmet tega postopka.

73. Tržni delež oziroma število prodanih novih gasilnikov znamke Pastor vpliva na dejavnost servisiranja gasilnikov, ker večje število prodanih novih gasilnikov znamke Pastor pomeni več dela za vzdrževalca gasilnikov, ki ima pooblastilo za servisiranje znamke Pastor.
74. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. z odpovedjo pogodbe o vzdrževanju gasilnikov znamke Pastor močno vpliva na dejavnost vzdrževanja gasilnikov, saj gasilniki znamke Pastor na območju RS predstavljajo več kot dve tretjini rabljenih gasilnikov. Posledično ima vzdrževalec gasilnikov, ki ostane brez pogodbe za vzdrževanje gasilnikov znamke Pastor, težave z obstojem na trgu vzdrževanja oziroma servisiranja gasilnikov, saj izgubi znaten delež svojih strank in prihodkov.
75. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. je torej preko trga vzdrževanja gasilnikov vplivalo na trg prodaje novih gasilnikov s posredovanjem dopisov na naslove vzdrževalcev gasilnikov, ki imajo sklenjeno pogodbo o vzdrževanju gasilnikov znamke Pastor, v katerih med ostalimi navaja: »Prodaja gasilnikov konkurenčnih znamk je kot nelojalno poslovanje proti Gasilski opremi tudi lahko vzrok za prekinitev pogodbe o vzdrževanju gasilnikov«⁴³. Prav tako podjetje Gasilska oprema d.o.o. za vzdrževalce gasilnikov s katerimi ima sklenjene pogodbe o vzdrževanju gasilnikov organizira predavanja, kasneje pa na naslove udeležencev predavanja posreduje dopise, v katerih je omenjeno: »Z vzdrževalci za katere bomo ugotovili, da kršijo pogodbo ali pravilnik, oz. so nelojalni do Gasilske opreme, bomo prekinili sodelovanje«⁴⁴. V deveti točki izjave⁴⁵ glede Povzetka relevantnih dejstev sicer podjetje Gasilska oprema d.o.o. navaja, da ne držijo navedbe Urada, o grožnjah podjetja Gasilska oprema d.o.o. z odpovedjo pogodbe vsem serviserjem, ki so se odločili servisirati gasilnike drugih oziroma novih blagovnih znamk. V zvezi z zgornjo navedbo podjetja Gasilska oprema d.o.o. Urad poudarja, da omenjena navedba podjetja Gasilska oprema d.o.o. ne drži, kar je jasno razvidno iz zgoraj povzetih izjav, ki jih je podjetje Gasilska oprema d.o.o. posredovalo z dopisi serviserjem

⁴¹ Dokument 306-93/2008-1

⁴² Dokument 306-93/2008-263

⁴³ Dokument 306-93/2008-239 in dokument 306-93/2008-245

⁴⁴ Dokument 306-93/2008-239 in dokument 306-93/2008-245

⁴⁵ Dokument 306-93/2008-263

gasilnikov. Iz njih je nedvoumno razvidno, da je podjetje Gasilska oprema d.o.o. dejansko grozilo serviserjem gasilnikov naj ostanejo lojalni podjetju Gasilska oprema d.o.o. in ne servisirajo oziroma prodajajo gasilnikov drugih znamk.

76. Iz dokumentacije, ki jo je Urad pridobil na preiskavi v podjetju Gasilska oprema d.o.o. PE Koper in je bila natisnjena iz računalnika izhaja, da je podjetje Gasilska oprema d.o.o. imelo sestavljeno tabelo v kateri je bila zabeležena lojalnost posameznega vzdrževalca gasilnikov⁴⁶. Lojalnost posameznega serviserja je bila v tabeli določena s številkami od 1 do 3. Številka 1 je pomenila zelo lojalnega serviserja, številka 2 je dodeljena delno lojalnem serviserju in številka 3 je predstavljala nelojalnega serviserja. Za Marka Paternostra s.p. je bil v tabeli določen status delno lojalnega serviserja.
77. Znamka gasilnikov Červinka je nova znamka gasilnikov, ki je v letu 2007 prišla na trg RS. Prvo pogodbo o vzdrževanju gasilnikov znamke Červinka je [redacted] preko podjetja Plemas d.o.o. dne 10.6.2007 sklenil s Markom Paternostrom s.p. Pozneje oziroma 29.10.2007 je zastopstvo znamke Červinka prevzel Andrej Tomažič s.p.⁴⁷.
78. Naslednjo pogodbo za vzdrževanje gasilnikov znamke Červinka je zastopnik omenjenih gasilnikov, Andrej Tomažič s.p. sklenil šele dne 20.5.2009 s podjetjem Gaseek center požarne varnosti d.o.o., Tbilisijska 57, Ljubljana (v nadaljevanju: Gaseek d.o.o.). PGD Slovenske Konjice, katerega zastopnik je [redacted], nima sklenjeno pooblastilo za servisiranje gasilnikov znamke Červinka.
79. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. je spremljalo stanje na trgu prodaje novih gasilnikov, kar je razvidno iz dokumentov, ki jih je Urad pridobil na preiskavi v podjetju Gasilska oprema d.o.o. PE Koper. Iz računalnika natisnjene dokumentacije izhaja, da podjetje Gasilska oprema d.o.o. za konkurenco na trgu prodaje novih gasilnikov na območju RS šteje poleg znamk Gloria, ITPP in Total, tudi znamko Červinka⁴⁸.
80. Prav tako iz prej omenjene dokumentacije pridobljene v podjetju Gasilska oprema d.o.o. PE Koper izhaja, da so cene novih gasilnikov znamke Červinka najnižje v primerjavi z drugimi konkurenti. Cene gasilnikov znamke Červinka so tako v primerjavi z drugimi konkurenti na območju RS približno od 20 do 40 odstotkov nižje.
81. Na začetku prodaje gasilnikov znamke Červinka na trgu RS je uradni zastopnik omenjenih gasilnikov, Andrej Tomažič s.p. v letu 2007 s prodajo gasilnikov dosegal šele 1 odstotek trga. V letu 2008 je Andrej Tomažič s.p. prodal 1.989 gasilnikov znamke Červinka, kar je, glede na posredovane podatke, ki so jih na Urad posredovali uradni zastopniki gasilnikov, predstavljalo 4 odstotni tržni delež. Prodaja gasilnikov znamke Červinka se je v letu 2009 za več kot devetkrat zmanjšala, tako, da je Andrej Tomažič s.p. v omenjenem letu prodal samo 212 gasilnikov znamke Červinka. Glede na slab poslovni rezultat je v letu 2009 samostojni podjetnik Andrej Tomažič razmišljal, da bi se zaradi pritiskov podjetja Gasilska oprema d.o.o. na serviserje gasilnikov, naj ne servisirajo gasilnike znamke Červinka, umaknil s trga⁴⁹.
82. Uradni zastopnik znamke gasilnikov Červinka Andrej Tomažič s.p. je od junija leta 2007, ko je na trg RS prišla znamka gasilnikov Červinka, pa vse do konca leta 2009, sklenil samo dve pogodbi o vzdrževanju gasilnikov znamke Červinka, od teh je bila druga pogodba sklenjena šele maja leta 2009. Slabo razvejana mreža vzdrževalcev gasilnikov Červinka, ki je torej bila posledica pritiskov podjetja Gasilska oprema d.o.o., je imela za posledico občuten padec prodaje omenjenih gasilnikov v letu 2009.

⁴⁶ Dokument 306-93/2008-245

⁴⁷ Dokument 306-93/2008-257

⁴⁸ Dokument 306-93/2008-245

⁴⁹ Dokument 306-93/2008-260

83. Urad ugotavlja, da je z onemogočanjem vzdrževalcev gasilnikov, da sklenejo novo pogodbo o vzdrževanju gasilnika znamke Červinka, oziroma grožnjami, da jim bo odpovedana pogodba o vzdrževanju gasilnikov znamke Pastor, ki na trgu vzdrževanja gasilnikov predstavljajo več kot dve tretjini vseh gasilnikov, podjetje Gasilska oprema d.o.o. omejevalo konkurenco na upoštevnem trgu prodaje novih gasilnikov. Prodaja novih gasilnikov je namreč pogojena z velikostjo mreže vzdrževalcev, preko katere uradni zastopnik ali proizvajalec gasilnikov gasilnike vzdržuje ter nove gasilnike ponuja končnim kupcem. Vzdrževanje gasilnikov je pogojeno s sklenitvijo pogodbe o vzdrževanju gasilnikov z uradnim zastopnikom ali proizvajalcem gasilnikov, na podlagi katere vzdrževalec gasilnikov s strani Uprave RS za zaščito in reševanje pridobi pooblastilo za vzdrževanje gasilnikov določene znamke.
84. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. je tako zlorabilo svoj prevladujoč položaj na trgu prodaje novih gasilnikov s tem, ko je na podlagi s strani Urada ugotovljenega ničnega člena 7.1 tipske pogodbe o vzdrževanju gasilnikov, odpovedalo pogodbo o vzdrževanju gasilnikov št. 0901/38 vzdrževalcu gasilnikov Marku Paternostru s.p.. Podjetje Gasilska oprema d.o.o. je preko omenjene odpovedi pogodbe ter preko dopisov vzdrževalcem gasilnikov omenjene opozarjala, da je prodaja gasilnikov drugih znamk za podjetje Gasilska oprema d.o.o. dejanje neloyalnosti ter da lahko podjetje Gasilska oprema d.o.o. v tem primeru pogodbo o vzdrževanju gasilnikov odpove.

Učinek na trgovanje med državami članicami - 102. člen Pogodbe EU (prej 82. člen Pogodbe ES)

85. 102. člen Pogodbe EU (prej 82. člen Pogodbe ES) se uporablja za tista ravnanja podjetij, ki lahko prizadenejo trgovanje med državami članicami. Tako mora Urad, kadar za določeno ravnanje podjetij, ki predstavlja zlorabo, uporabi nacionalno zakonodajo in lahko takšna zloraba prizadene trgovanje med državami članicami, uporabiti poleg relevantnih nacionalnih določb tudi 102. člena Pogodbe EU (prej 82. člen Pogodbe ES). Pojem koncepta učinka na trgovanje med državami članicami je avtonomen pravni kriterij Skupnosti, ki mora biti definiran v vsakem primeru posebej. V primeru postopka zaradi kršitve določb 102. člena Pogodbe EU (prejšnjega 81. člena Pogodbe o ustanovitvi ES) vodi Urad v skladu s 25. členom ZPOmK-1 tudi postopek zaradi kršitve določb 9. člena ZPOmK-1 (enotni postopek).
86. Pojem koncepta učinka na trgovanje med članicami je avtonomen pravni kriterij Skupnosti, ki mora biti definiran v vsakem primeru posebej. Iz samega besedila 102. člena Pogodbe EU (prej 82. člen Pogodbe ES) ter iz relevantne sodne prakse izhaja, da morajo biti pri upoštevanju kriterija učinka na trgovanje upoštevani trije elementi. Ti trije elementi obsegajo koncept (i) učinka na trgovanje med državami članicami; (ii) pojem »lahko vpliva«; in koncept (iii) »znatnosti«.
87. Koncept pojma »trgovanja« za potrebe določitve pristojnosti uporabe konkurenčnih pravil Skupnosti ni omejen na tradicionalno izmenjavo blaga in storitev. Gre za širši koncept, ki vključuje vse čezmejne ekonomske aktivnosti. Kriterij, da mora biti izpolnjen učinek na trgovanje med državami članicami določa, da mora priti do vpliva na čezmejne ekonomsko aktivnost v vsaj dveh državah članicah. Ne zahteva se, da sporazum ali ravnanje prizadene trgovanje med državami članicami na celotnem ozemlju ene ali druge države. Dovolj je da se izkaže, da je učinek na trgovanje znaten. Uporaba kriterija trgovanje med državami članicami je neodvisna od določitve upoštevnega geografskega trga. Trgovanje med članicami je namreč lahko prizadeto tudi, kadar je upošteveni geografski trg nacionalen ali celo sub-nacionalen.
88. Sodišče Evropskih skupnosti (v nadaljevanju: sodišče ES), je razvilo standardni test, po katerem pojem »lahko vpliva« implicira, da se mora na podlagi objektivnih dejavnikov, z zadostno stopnjo verjetnosti predvideti, da lahko nek sporazum ali ravnanje v danih pravnih in dejanski

okvirjih, neposredno ali posredno, dejansko ali potencialno, vpliva na vzorec trgovanja med državami članicami na način, da lahko ovira dosego enotnega trga med temi članicami.

89. Kriterij znatnosti omejuje pristojnost uporabe pravil prava Skupnosti, na tiste sporazume ali ravnanja, ki imajo lahko za posledico učinek določene stopnje. 102. člen Pogodbe EU (prej 82. člen Pogodbe ES), se torej ne uporablja za tista ravnanja, ki imajo le neznamenit učinek na trg, ki je posledica ali šibkega položaja prizadetih strank na trgu ali proizvoda. Presoja znatnosti je odvisna od vsakokratnih okoliščin in vsakega primera posebej in se ne more določati pavšalno. Presoja se tako nanaša na naravo omejevalnega ravnanja, na naravo storitev in tržno pozicijo relevantnih podjetij. Pri presoji znatnosti je potrebno upoštevati, da že samo dejstvo, da ima neko podjetje prevladujoči položaj na trgu, otežuje vstop novim konkurentom. Kombinacija položaja podjetja na trgu in protikonkurenčne narave njegovega obnašanja implicira, da ima takšno obnašanje že po svoji naravi znaten učinek na trgovanje med državami članicami. Kot je bilo ugotovljeno ima podjetje Gasilska oprema d.o.o. prevladujoči položaj na trgu prodaje novih gasilnikov in močan vpliv na trg servisiranja gasilnikov preko katerega pomembno vpliva na trg prodaje novih gasilnikov.
90. Iz sodne prakse nedvoumno izhaja, da imajo ravnanja, ki se raztezajo oziroma obsegajo celotno ozemlje ene države članice, kot je to v konkretnem primeru, po svoji naravi za »učinek okrepitve drobitev trgov na nacionalni osnovi, kar ima za posledico zaviranje gospodarskega/ekonomskega prepletanja, kar je temeljni namen Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (dosega gospodarskega prepletanja)«. ⁵⁰
91. Ravnanje podjetja Gasilska oprema d.o.o. ima znaten učinek na trgovanje med državami članicami Evropske unije, saj proizvajalec gasilnikov znamke Červinka, ki je za zastopanje omenjene znamke na območju RS pooblastil [redacted], prihaja iz Češke republike, prav tako pa se zgoraj navedena ravnanja podjetja Gasilska oprema d.o.o. raztezajo na območje celotne Republike Slovenije. Ovire na katere je naletel uradni zastopnik gasilnikov znamke Červinka pri ustanavljanju mreže vzdrževalcev gasilnikov omenjene znamke, močno otežujejo prihod te znamke gasilnikov na trg RS. Ker vzdrževalci gasilnikov poleg servisiranja gasilnikov opravljajo tudi prodajo novih gasilnikov je padec prodaje novih gasilnikov znamke Červinka posledica slabo razvejane mreže vzdrževalcev, ki zaradi pritiskov ne upajo sprejeti vzdrževanje oziroma prodajo omenjene češke znamke gasilnikov. Zato je zaradi vseh gornjih navedb delovanje in učinkovitost skupnega trga znatno prizadeto, kar opravičuje uporabo pravila 102. člena Pogodbe EU (prej 82. člen Pogodbe ES). V deveti točki izjave ⁵¹ glede Povzetka relevantnih dejstev Podjetje Gasilska oprema d.o.o. navaja, da je začudeno, da lahko z zlorabo monopolnega položaja vpliva na trgovanje med članicami EU, ker celoten promet, ki ga ustvarijo prodajalci in serviserji gasilnikov na območju RS ne presega 2 mio. EUR ter da takšen promet ne more vplivati na trgovanje med članicami EU. Urad poudarja, da je v tej točki predmetne Odločbe oziroma v 93. točki Povzetka relevantnih dejstev jasno opredeljen način, na katerega je podjetje Gasilska oprema d.o.o. z zlorabo prevladujočega položaja omejevalo trgovanje med članicami EU.

⁵⁰ Zadeva C-309/99, Wouters, [2002] ECR I-1577, 95. odstavek.

⁵¹ Dokument 306-93/2008-263

POUK O PRAVNEM SREDSTVU

Zoper to odločbo je dovoljeno vložiti tožbo pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije, Tavčarjeva 9, 1000 Ljubljana, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vloži pri sodišču, ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Jani SORŠAK
DIREKTOR

Vročiti:

- Gasilska oprema d.o.o., Koprška 94, 1000 Ljubljana,
- dokumentarno gradivo, tu.

Vložiti:

- arhivsko gradivo.